

The Guidelines for Academic Administration Based on the Good Governance of School Koh Phangan Network Center Institutions under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1

Akekawit Sanpech^{1*} Phrakhrupichitsupakarn¹ and Boonlert Weeraponkan¹

¹ Department of Buddhist Educational Administration, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: chang.akekawit@gmail.com

ABSTRACT

This article aims to (1) study the condition of academic administration of Koh Phangan Network Schools; Surat Thani Primary Educational Service Area Office 1, and (2) to study the academic administration guidelines according to the principles of good governance of educational institutions, Koh Phangan Network educational institutions. The research is qualitative research. Data collection tools including in-depth interviews group discussion assessment form Statistics used in inductive data analysis. The results of the study showed that the condition of the academic administration of the network schools on Koh Phangan Surat Thani Primary Educational Service Area Office 1 consists of 6 aspects: 1) curriculum administration 2) teaching and learning management 3) measurement, evaluation and transfer of learning outcomes 4) research for 5) Supervision within educational institutions 6) Development and use of technology media As for the overall condition, it was found that it was in accordance with each aspect of the management process, but still lacks participation according to their roles and responsibilities. Guidelines for Academic Administration of Educational Institutions in Koh Phangan Network It consists of 6 aspects: 1) curriculum administration according to good governance principles 2) teaching and learning management according to good governance principles 3) measurement, evaluation and transfer of learning results according to principles Good governance 4) Research to improve educational quality according to good governance principles 5) Supervision within educational institutions according to good governance principles 6) Development and use of technology media according to good governance principles good governance All aspects of the operation emphasize participation according to the principles of good governance.

Keywords: Academic Administration, Good Governance, School

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

เอกวิทย์ สรรเพชร^{1*} พระครูพิจิตรศุการ¹ และ บุญเลิศ วีระพรกานต์¹

¹ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: chang.okekawit@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เครือข่ายเกาะพะงัน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบบอุปนัย ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบด้วยทั้งหมด 6 ด้าน 1) ด้านการบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี สำหรับสภาพโดยภาพรวม พบว่า เป็นไปตามกระบวนการบริหารแต่ละด้าน แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน ประกอบด้วยทั้งหมด 6 ด้าน 1) ด้านการบริหารงานหลักสูตรตามหลักธรรมาภิบาล 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักธรรมาภิบาล 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล โดยทุกด้านของการดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ธรรมาภิบาล, สถานศึกษา

บทนำ

การศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยแนวโน้มของการศึกษาไทยในอนาคตจะเปลี่ยนไปกับความท้าทายของโลก การศึกษาที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วจากผลกระทบจากหลายๆ ปัจจัยในปัจจุบัน ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาระยะยาว ได้สร้างปัญหาและความยุ่งยากให้กับการศึกษาไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงให้กับระบบการศึกษา ดังนั้น หากทุกฝ่าย ในระบบการศึกษาไทยช่วยกันทำระบบกลไกการศึกษาที่แข็งแกร่ง ก็จะสามารถขับเคลื่อนการศึกษาท่ามกลางสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างแน่นอน ระบบการศึกษาที่ดีควรมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ทันสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่ไม่ใช่แค่ในประเทศแต่เป็นของโลก การบริหารจัดการระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับตัวไปสู่ “การศึกษา ยกกำลังสอง” ที่จะเปลี่ยนจาก One-Size-Fits-All ไปสู่การตอบโจทย์การเรียนรู้และการพัฒนารายบุคคลมากยิ่งขึ้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิมแต่ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้ ผู้เรียนบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่า หากได้ดูภาพหรือคลิป วิดีโอ แต่ผู้เรียนบางคนอาจชอบการฟังครูผู้สอนบรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน โรงเรียนจึงต้องกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนให้ไปได้ แสดงให้เห็นถึงการบริหารรูปแบบการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) ที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาภายใน

โรงเรียน เนื่องจากภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาระดับใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับงานหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องทำและมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมจะเป็นเครื่องช่วยให้บริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้มีความรัดกุมและมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวิมล มธฺรส, 2564)

ทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด คือผู้บริหารเป็นเหมือนหลักชัยของหน่วยงานและเป็นดวงประทีปของผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการและกระทำให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการและรู้จักการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการระบียบองค์การ ซึ่งครอบคลุมไปถึงการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปมีการนำแนวคิดไปปรับใช้กับหน่วยงานอย่างเห็นได้ชัด มีการปรับลดขนาดของหน่วยงาน ปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล มีกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ทุกแห่งกำหนดแผนโครงการเพื่อปรับปรุงใน ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (ระวินทร์ตรา ต้นจรรย์านนท์, 2561)

การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ให้บรรลุผลนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมองค์การ สู่วัฒนธรรมธรรมาภิบาล เนื่องจากวัฒนธรรมองค์การเป็นเครื่องหล่อหลอมพลังจิตใจของบุคคลให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อนำพาองค์การสู่ความสำเร็จในยุคโลกาภิวัตน์นั้น มีวัฒนธรรมองค์การที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การสู่ยุคการแข่งขันแบบเสรี โดยมุ่งเน้นคุณภาพ (Quality) และมาตรฐานสากล (Standard) 2) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) 3) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การสู่องค์การธรรมาภิบาล (Good Governance Organization) และ 4) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การสู่องค์การแห่งภูมิปัญญา โดยมีการบริหารวัฒนธรรมองค์การ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกสร้างวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งผู้นำมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างวัฒนธรรมองค์การในระยะเริ่มแรก ขั้นที่สอง พัฒนาวัฒนธรรมองค์การเกิดขึ้นหลังจากนำวัฒนธรรมองค์การไปประยุกต์ใช้แล้ว และมีการปรับเปลี่ยนโดยสมาชิกขององค์การ ขั้นที่สาม ดำรงรักษาวัฒนธรรมองค์การ เพื่อใช้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนการบริหารองค์การสู่ความเป็นเลิศ อีกทั้งสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ โดยผู้บริหาร สถานศึกษาที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่จึงควรนำหลักการ ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ที่เรียกกันว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหาร และจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษา เนื่องจากธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อกันและเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรมประสิทธิผลของสถานศึกษา คือภาพความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาจน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ทั้งยังสานความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความรู้ และทักษะของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีเอกภาพ (วัฒนา สายเชื้อ, 2560)

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรกและจะต้องใช้เวลามากกว่างานด้านอื่นๆ โดยมีหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการให้คำแนะนำร่วมกับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่างที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับวิชาการน้อยกว่างานด้านอื่นๆ มักจะมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแผนและบริหารแผนงานวิชาการจึงทำให้การบริหารงานวิชาการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (พงศ์ศักดิ์ จิตสอาด, 2560) และจากสภาพการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันตามบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาและด้วยสถานการณ์ปัจจุบันทำ

ให้พบปัญหาการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก สังเกตได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่และการดำเนินการในท้องถิ่นนั้น เครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ประกอบไปด้วย 9 โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง และเป็นพื้นที่ปิดมีทางเข้าออกที่ชัดเจน นักเรียนอาศัยอยู่ภายในเกาะพะงันทำให้ไม่สามารถเปิดเรียน On-Site ได้ แต่ถ้าสถานการณ์บางช่วงเวลาที่มีการระบาดภายในพื้นที่เกาะพะงัน สถานศึกษาจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นๆ ทำให้การบริหารงานวิชาการจะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตามความเหมาะสม ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทอย่างมากในการดำเนินการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และมีระบบที่ชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์การที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการศึกษามีผู้บริหารคอยควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูผู้สอนดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีภาวะผู้นำเพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ และฐานะผู้นำของหน่วยงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาหรือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารต้องมีคุณธรรม จริยธรรมรู้จักนำหลักธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้การวิจัยมีความครอบคลุมครบถ้วน ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ขั้นตอนศึกษาสภาพ ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน หัวหน้างานวิชาการ 8 คน ครู 4 คน รวมจำนวน 15 คน

1.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ศึกษาพิเศษ 1 คน หัวหน้างานวิชาการ 2 คน รวม 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

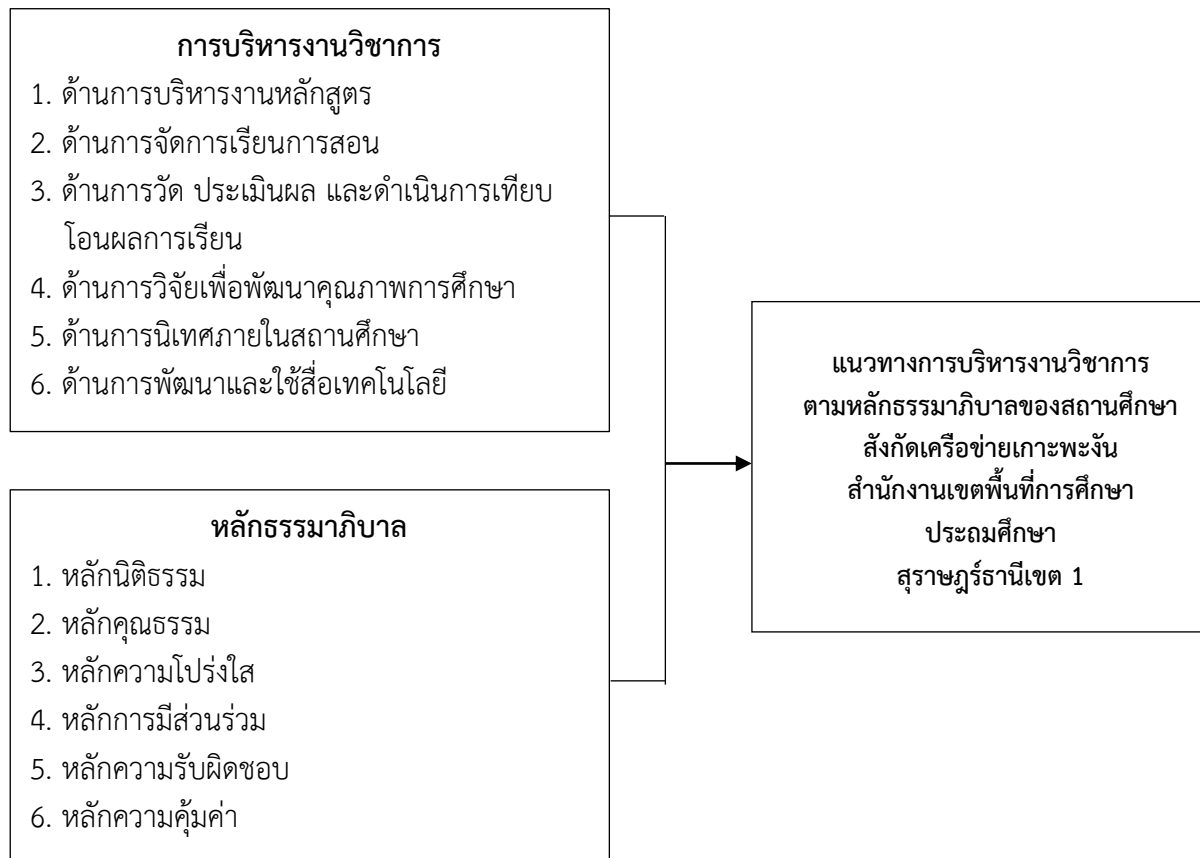
ขั้นตอนการศึกษาสภาพ เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ขอหนังสือสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัย เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง เลือกผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูล ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัย สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์ แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์นำสู่การ สรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้โดยทั่วไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจน ก็จะไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อให้สามารถตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี โดยขั้นตอนการศึกษาสภาพ เรียบเรียงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็น ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง จัดทำร่างแนวทาง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยด้านการบริหารงานวิชาการสังเคราะห์จาก การศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ และหน่วยงานองค์กรกำหนดไว้ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์, กมล ภูประเสริฐ, รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, สัมมา ธนีย์, กษม โสมศรีแพง และตามที่กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ กำหนด สำหรับหลักธรรมาภิบาล ได้กำหนดจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2552 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า

1.1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสรุปผลและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน มีการสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มี กระบวนการวิจัยมาปรับปรุง พัฒนาระบบการเรียนรู้ ครูจัดหา จัดทำและพัฒนาสื่อ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการจัดสอน ช่อมเสริม มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ

1.3 ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทิน ปฏิบัติงาน สร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียน

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดให้ครูอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ วิจัย

1.5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา จัดประชุม สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึง กระบวนการนิเทศภายใน จัดโครงการนิเทศภายในโรงเรียน วางแผนจัดกิจกรรมการนิเทศในรูปแบบต่าง ติดตามประสานงาน การนิเทศภายในสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ

1.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี สสำรวจข้อมูลความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม จัดหาสื่อเทคโนโลยี

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า มีข้อบ่งชี้การดำเนินงาน 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการใช้ การประเมินผล การนิเทศ กำกับ ติดตาม เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยใช้หลักนิติธรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตร ต้องให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม มีการวางแผนการใช้หลักสูตร จัดทำและพัฒนาสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการมีส่วนร่วมและหลักนิติธรรม และมีการสรุปผล จัดทำรายงาน การดำเนินการบริหารหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับหลัก ความโปร่งใส

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นไปตามหลักนิติธรรม ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ครูจัดหา จัดทำและพัฒนาสื่อที่ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า มี การกำกับ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบ มีการจัดสอนช่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับหลักความ รับผิดชอบ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ ความถนัดของนักเรียน เป็นไปตามหลักนิติธรรม จัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถพิเศษ และมีการจัดแข่งขันความสามารถพิเศษ ทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามหลักคุณธรรม

2.3 ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทิน ปฏิบัติงาน มีระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับหลักนิติธรรม สร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็น ไปตามมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชา สอดคล้องกับหลักนิติธรรม และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการ เรียนอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ วางแผนในการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ประสานสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับหลักนิเทศกรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม

2.5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ประชุม สร้างความตระหนักให้เข้าใจถึงกระบวนการนิเทศภายใน จัดโครงการนิเทศภายในโรงเรียน จัดกระบวนการนิเทศภายใน ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ประสานงานการนิเทศภายในกับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส นิเทศกรรม ความรับผิดชอบ

2.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี สสำรวจความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และจัดหาสื่อ จัดระบบบริการสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการ นิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม หลักนิเทศกรรม หลักความคุ้มค่า และความรับผิดชอบ

อภิปรายผล

สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ซึ่งในแต่ละด้านจะต้องมีการประชุม วางแผน ดำเนินการตามแผน ตรวจสอบ ทบทวนในสิ่งที่ทำ โดยมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) (Plan) การวางแผน 2) (Do) การปฏิบัติตามแผน 3) (Check) การตรวจสอบ และ 4) (Action) การปรับปรุงการนำไปใช้ ทำให้กระบวนการบริหารงานวิชาการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม รัชตะวัฒน์ วินัย (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกันในส่วนของ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่วนด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ การบริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการใช้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นกรอบแนวทาง ในการบริหารจัดการระบบงานวิชาการ ทั้งนี้เพราะการบริหารงานต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมและความเสมอภาค เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตอบสนองความต้องการของทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำงานอย่างโปร่งใส มอบหมายงานตามความสามารถหรือความถนัดของแต่ละคน โดยยึดระเบียบข้อบังคับ และการบริหารจัดการอย่างกัลยาณมิตรมุ่งเน้นฉันทามติ จึงจะทำให้องค์กร มีความเจริญสืบต่อไป

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า มีขอบข่ายการดำเนินงาน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานหลักสูตร สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการใช้ การประเมินผล การนิเทศ กำกับ ติดตาม เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการมาบริหารหลักสูตร โดยใช้หลักนิเทศกรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตร ต้องให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม มีการวางแผนการใช้หลักสูตร จัดทำและพัฒนาสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมและหลักนิเทศกรรม และมีการสรุปผล จัดทำรายงาน การดำเนินการบริหารหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส 2) ด้านการจัดการเรียน

การสอน ครูวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นไปตามหลักนิติธรรม ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ครูจัดทำ จัดทำและพัฒนาสื่อที่ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า มีการกำกับ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบ มีการจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ ความถนัดของนักเรียน เป็นไปตามหลักนิติธรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ และมีการจัดแข่งขันความสามารถพิเศษ ทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามหลักคุณธรรม 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน มีระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับหลักนิติธรรม สร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชา สอดคล้องกับหลักนิติธรรม และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ วางแผนในการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ประสานสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม 5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ประชุม สร้างความตระหนักให้เข้าใจถึงกระบวนการนิเทศภายใน จัดโครงการนิเทศภายในโรงเรียน จัดกระบวนการนิเทศภายใน ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ประสานงานการนิเทศภายในกับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส นิติธรรม ความรับผิดชอบ 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี สืบหาความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้พัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และจัดหาสื่อ จัดระบบบริการสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการ นิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และความรับผิดชอบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีผลการวิจัยที่สอดคล้องดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้ 2.1) ด้านหลักนิติธรรม ควรมีการดำเนินการ มีการจัดทำระเบียบ และปรับปรุงกฎ ระเบียบการปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน 2.2) ด้านหลักคุณธรรม ควรมีการดำเนินการ จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีการจัดการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีการจัดสอนซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2.3) ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการดำเนินการ มีการให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปี (SAR) เผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณะ 2.4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการ มีการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา ข้อมูลชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา 2.5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ควรมีการดำเนินการพัฒนาออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.6) ด้านหลักความคุ้มค่า ควรมีการดำเนินการ มีการตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมถึงการคัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และการให้บริการต่างๆ ของงานวิชาการเป็นไปด้วยความรวดเร็วเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ และสอดคล้องกับ จริตศักดิ์ สุภารส

(2559) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยที่สอดคล้องพบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมแบ่งเป็น 5 ด้าน 6 หลัก 15 รายการ เช่น ด้านการจัดหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ยึดมั่นในความถูกต้องของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน คือ กำหนดแผนการนิเทศของโรงเรียนและดำเนินการรับนักเรียนตามแผนที่กำหนดอย่างโปร่งใส มอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรเป็นลายลักษณ์อักษรดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอน และแต่ละขั้นตอน จะใช้หลักธรรมาภิบาล โดยเชื่อมโยงกันกับ หลักธรรม ทั้ง 6 หลักธรรม เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากที่สุด

โดยในแต่ละด้านของงานวิชาการ จะมีการนำหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกันมาใช้ร่วมกับกระบวนการในการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อให้กระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับของทุกส่วนฝ่ายตั้งแต่กระบวนการเริ่มศึกษา ร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมลงมือทำ ติดตามผลและประเมินผล ทุกกระบวนการมีการร่วมมือของทุกส่วนฝ่ายและมีการนำผลจากการประเมินในแต่ละด้านนำมาปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ในแต่ละด้านจะให้หลักธรรมาภิบาลมากกว่า 1 หลักธรรม แต่ที่ยกมาให้เห็นนั้น จะมีลูกศรกำกับว่าทุกด้านของงานวิชาการจะมีหลักธรรมคอยกำกับครอบคลุมในการปฏิบัติ อยู่เพื่อให้เดินไปในกรอบทิศทางเดียวกันในการทำงาน

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเครือข่ายเกาะพะงัน มีกระบวนการเป็นไปตามขอบข่ายงานวิชาการ มีการดำเนินการครอบคลุมภารกิจ แต่การดำเนินการบางส่วนขาดการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และไม่เข้าใจภารกิจ

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เครือข่ายเกาะพะงัน แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารงานวิชาการ ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ซึ่งในแต่ละด้านจะต้องมีการประชุม วางแผน ดำเนินการตามแผน ตรวจสอบ ทบทวนในสิ่งที่ทำ โดยมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) (Plan) การวางแผน 2) (Do) การปฏิบัติตามแผน 3) (Check) การตรวจสอบ และ 4) (Action) การปรับปรุงการนำไปใช้ในการดำเนินการ ในแต่ละขั้นตอนของขอบข่ายงานใช้หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักในการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรทำงานอย่างมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริม การพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และติดตามผลการรายงานด้านงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.3 สถานเครือข่ายเกาะพะงัน ควรมีการร่วมวางแผน แลกเปลี่ยน และพัฒนางานด้านวิชาการในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 สถานศึกษาที่นำแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ควรมีการประชุม วางแผนการดำเนินการ ร่วมกับครู บุคลากรของโรงเรียน

2.2 สถานศึกษาที่นำแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2.3 สถานศึกษาที่นำแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ เมื่อสิ้นปีการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

3.3 ควรมีการศึกษา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรศักดิ์ สุภารส. (2559). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. (คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- นิยม รัชตะวัฒน์วินัย. (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์*. (พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด. (2560). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(1), 878-890.
- ระวินทร์ตรา ตันจิริยานนท์. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองตำลึงอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 2(1), 1-10.
- วัฒนา สายเชื้อ. (2560). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นฐาน. *วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 17(2), 1-11.
- วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 16(72), 63-80.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40), 33-42.

